

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE
ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkup
Sektsooni nõukogu esimees Prof. F. Kõpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 19

Tallinn, 12. mail 1936

II aastakäik

SISU:

Lbik.

	Lbik.
PÕLLUMAJANDUS	
Linakaubandus 1935/36. a.	362
TOOSTUS JA KAUBANDUS.	
Väliskaubandus 1936. a. I veerandil võrreldes teiste riikidega	365
Tootmistegevus suurtööstuses 1936. a. I veerandil	366
Raudteetulud ja tegevus märtsis 1936 a.	367
Raudtee tegevus 1936. a. esimesel veerandil	367
Tööbõrside tegevus 15./IV — 1./V 1936. a.	368
Lühimuudiseid	368
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	370
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	371
Võiturg	369
Peekoniturg	371
Tapaloomade- ja lihaturg	372
Kanamunaturg	372
Piimaturg	372
Teraviljaturg	373
Linaturg	373
Kartuliturg	374
Aedviljaturg	374
Kalaturg	375
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Balti riikide riigitulud	375
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Soodustusi Lätis eksportkomplekkidele	377
Läti põllutööstuse ministri kõne põllumajanduspoliitikast	377
Leedu Põllutöökoja aasta-peakoosolek	378
Soome metsamüügid	379
Soome põllumajandussaaduste eksport	379
Kanamunade väljavedu	379
Soome vineeritööstus	380
Kolorado-mardikas Belgias	380
Kalahinnad Stockholmis	380
Karjasaaduste kaubanduse korraldamine valitause kätte Uus-Meremaal	380

CONTENTS:

Page

	Page
AGRICULTURE	
Flax Trade in 1935/36	362
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade during First Quarter of as Com- pared with other Countries	365
Activity of Large-scale Industries during First Quarter of 1936	366
Activity and Revenue of Railways in March 1936	367
Activity of Railways during First Quarter of 1936	367
Activity of Labour Exchanges	368
Sundry Information	368
PRICES	
Prices and Quotations	370
AGRICULTURAL MARKETS	
Export of Agricultural Products	371
Butter Market	369
Bacon Market	371
Cattle and Meat Market	372
Egg Market	372
Milk Market	372
Grain Market	373
Flax Market	373
Potato Market	374
Vegetable Market	374
Fish Market	375
FOREIGN COUNTRIES	
State Revenues of Baltic Countries	375
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Privileges to Candy Exporters in Latvia	377
Speech of Latvian Minister of Agriculture on Agricultural Policy	377
Annual Meeting of Lithuanian Chamber of Agri- culture	378
Finnish Timber Sales	378
Export of Agricultural Products	379
Egg Export	379
Finnish Plywood Industry	380
Doryphore in Belgium	380
Fish Prices in Stockholm	380
Cattle Produce Export Trade under Government Control in New Zealand	380

Fr. R. Krasovskiy
nim. ENS - Baku
Room 100

PÖLLUMAJANDUS

LINAKAUBANDUS 1935/36. a. — FLAX TRADE IN 1935/36.

Agr. J. Ritslaid, linamajanduse eriteadlane.

Linahind 1935/36. a. linakaubanduse hooaja algul oli kaunis kõrgel tasemel, olles ainult £ 4—5 madalam kui 1935. a. kevadel, mil linahind oli kulminatsioon. Samal tasemel, s.o. £ 80 ümber inglise tn-lt, püsis hind jaanuari lõpuni, mil algas püsiv langus, mis kestis praeguseni. Alles kõige viimasel ajal leidub tundemärke linaturu stabiliseerimiseks. Linahind inglise tn-lt langes hooaja kestel £ 20, seega ümmarguselt 20%. Linahinna nõrgenemise peamiseks põhjuseks märgitakse suurenenud linakultivipindala peagu kõigis linakasvatatajais mais, peale NSVL-u ja üldiselt õnnestunud linasaaki ning teisalt Saksa tagasihoidlikkust tekstiiltoorainete ja lina ostul.

Tänu monopolimaade tagasihoidlikkusele linamüüjades hooaja alul püsis hind jaanuari lõpuni kaunis kindlana. Aga kui ka monopolimaad algasid müüki, langes hind seda rutem.

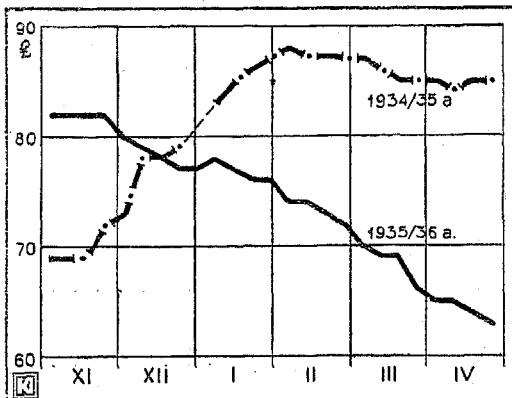
Võrreldes 1935/36. a. linahindade liikumist 1934/35. a. hooaja linahinnaga, näeme siin vastupidist liikumist. 1934/35. a. algas linahind võrdlemisi madalalt ja tõusis jaanuari lõpuni, tõustes seega ümmarguselt 30% alg hinnast. Edasi püsis hind hooaja lõpuni kindlalt samal tasemel, olles kõrgemal kui käesoleva hooaja algul ja ühtlasi kõrgemal kui viimase 5 a. jooksul üldse.

1935. a. oli meil linakultivipindala 29343 ha, kiusaaki 10465 tn. Tavaliselt kulub meil linakiudu talundite omatarbeks ja kodumaiste ketrusvabrikute jaoks ca 3000 tn. Nii arvestati eksporditavat osa möödunud aasta saagist 7000 tn-le. Lina väljaveedu oli möödunud aasta saagist 1. XI 1935. a. — 1. V k.a. 5268 tn; 1934. a. oli linapindala 21310 ha ja kiu kogusaak 7088 tn. 1. XI 1934. a. — 1. V 1935. a. eksporditi 3812 tn.

Nii näeme, et möödunud kaubandushooajal väljaveetud linakogus ületab lina väljaveo möödunud aastal samal ajavahemikul ca 7000 tn võrra, mis on võrdne saagi suurenemisega.

Linahinna liikumine Dundee linabörsil.
(Cif £ per tn Võru-Petseri R sordi alusel),

Movement of Flax Prices on Dundee Flax Exchange
(cif. £ per ton on basis of Võru-Petseri R. sort).

Lina kokkuost oli 1935. a. lõpul ja käesoleva aasta algul õige elav, eriti Petserimaal ja osalt ka Võrumaal, kuna juba ette kardeti linahinna lödvenemist. Linaharimine neis mais algab tavaliselt sügisel kohe peale põllutööde lõppu, samuti ei oodata palju valmistatud lina turustamisega. Seepärast kujunesid ka Petseri linalaadad aasta lõpul ja käesoleva aasta alul õige suuriks, kus novembris ja detsembris toodi laadale sageli kuni 120 000 kg lina. Jaanuari ja veebruari laadad kujunesid keskmiselt 70 000 kg suurisiks. Ka turupäevil toodi algul palju lina kokku, kuid linakaubandushooaja lõpu poole ja hinna nõrgenedes muutusid linalaadad järsku väikeseks ja viimasele Petseri kuulaa-dale 4. V toodi ainult 16 000 kg lina.

Kuna hooaja alul oli linamüük märksa elavam kui lõpu poole, arvatakse, et Petseri-maa linakasvatatajad on 70—80% oma lina-dest realiseerinud hooaja kõrgemate hindadega.

Hoopis teine pilt on Lääne-Eestis, kus linaharimine langeb juba pisut hilisemale ajale ja kus vana sissejuurdunud kombe järgi ei minda iga leelikat müüma eraldi, vaid haritakse kogu linapartii puhtaks ja alles siis

viiakse turule. Selle tagajärjel jääb lina realiseerimine hiljemaks. Hooaja esimesel veeandil suudeti siin realiseerida märksa väiksem osa lina kui Petserimaal. Kuna Pärnu- ja Viljandimaa põllumehele on linasissetulek enam kõrvalise iseloomuga, on nad võimelised linamüüki edasigi liikkama parema konjunktuuri ootel, mille tagajärjel linamüük, alates veebruarist, mil ilnes juba kindel hinnalangus, edenes väga visalt, ja linakaubanduslik tegevus lõppes juba varakult, ja palju lina leidub veel praegugi talupidajate käes.

Üldse lõppes tänava linakaubandushooaeg varem kui eelmisel aastal, mil kevadiste kõrgete hindade ja hea nõudmise tõttu osteti välja veel viimased tagavarad.

Lina on neid väheseid artikleid, mille rahvusvaheline kaubandus toimus senini vabalt, seepärast sõltub ka hinnakujunemine peamiselt nõudmise ja pakkumise pingest. Riiklikud ja ühiskondlikud vahelesegamised ei ole avaldanud maailmaturu hinna kujunemisele kaugeltki nii suurt mõju nagu teiste saaduste turustamisel, kuigi paljudes riikides on lina siseturu hinnad normitud ja täiesti eraldatud linahindade kõikumise mõjust maailmaturul.

Kuigi nõudmise moment on vahest muutunud ja kutsunud esile linahinnas suurigi muudatusi, nagu mõõdunud sajandi teisel poolel puuvilla pealetung, peale selle purjelade asetumine aurulaevadega, mis vähendas linatarvitust, või sõdade puhul, mil sõjavarustise suurem valmistamine tekitas suuremat nõudmist lina järele, sõltub linahind siiski enam pakkumise suurusest. Perioodiline linahinna kõikumine on tingitud peamiselt linatoodangu suurusest, kuigi linakasvatuse ulatus on omakorda mõjutatav linahinna muutumisest.

On linahind kõrge, tekib talupidajal suurem huvi linakasvatuse vastu ja linapindala suureneb, kuni suurenev pakkumine langetab taas linahinna, mis vähendab linakasvatuse tasuvust ja sunnib tõmbama linapindala kokku, kuni pakkumine väheneb ja hinnad hakkavad taas tõusma. Lina juures on see perioodiline kõikumine palju järjekindlam ja kõikumise amplituud palju suu-

rem kui teiste põllumajandussaaduste juures, kuna lina on kergesti säilitatav aine ja seega on võimalik liukata müüki edasi soodsa müügivõimaluse ootel või osta kokku suuri koguseid hea konjunktuuri kasutamiseks.

Linahind kõigub olenematult linatootmiskuludest peamiselt nõudmise ja pakkumise kujunemise järgi. Siiski on tootmiskulu kõrgus näitajaks, mis hinna juures põllumees on veel huvitatud linakasvatusest. Vähemalt meie oludes, kus keskmiselt 90% kogutoodangust turustatakse, püsib põllumehe huvi linakasvatuse vastu ainult senini, kui linahind püsib üle tootmiskulude. Linakasvatuse tasuvust on uuritud meil alles viimase 5 a. kestel, mille järgi linakiu tootmiskulu oli keskmiselt 69 snt kg.

Aastail, mil linahind langes alla tootmiskulusid, järgnes suur kokkutõmbamine linapindalal ja enne ei järgnenud suurenemist, kui hind ulatus juba üle lina omahinna.

	Linahind märtsis sentides kg-lt		Lina külvipindala ha
	Petseri R	Redutseeritud D-sordile	
1935	135	117	29 843
1934	83	70	21 810
1933	58	38	16 810
1932	53	35	14 669
1931	50	32	18 331
1930	97*)	79	32 547

Meie viimaste aastate linasaak andis keskmiselt D-sorti ja nii peab linahinda redutseerima D-sordi alusele. 1934. a., mil D-hind ulatus juba tasuvuse piirini, näeme märgatavat pindala tõusu.

Mõningaid saadusi toodab põllumees ajutiselt ka alla omahinna turu jaoks, olgu siis, et selle saaduse omatarvitus võrreldes turutoodanguga on väga suur või on see ala niivõrd tihedalt seotud kogu majapidamise korrustusega, et selle kokkutõmbamine puudtaks väga valusalt kogu majapidamist.

Lina juures on põllumees väga tundelik hinnakõikumisele.

Hinnakõikumine mõjub küll ühelt poolt tervendavalt linakasvatuse arendamisele, sundides linakasvatajat hinna langedes tõm-

*) Linahind kuni 1932. a. saadi Tallinna Börsikoomiteelt börsitehingute järgi, edasi linahinna noteerimiskomisjoni andmell.

bama võimalikult kokku tootmiskulusid, karastades seega tootjat ja muutes teda võistlusvõimelisemaks. Teisalt aga mõjuvad liigesed kõikumised hinnas, mis sunnivad linapindala tõmbama kokku, selle ala arendamisele takistavalt, kuna sel ajal, kui lina kasvatatakse vähe, ununevad linakasvatuse oskused, töölisid siirduvad teisile aladele jne.

Et vältida seda linakasvatust halvavat mõju, on mitmed riigid hakanud siseturu linahindu reguleerima kunstlikult, kas määrates kogu hooajaks ette kindla hinna (Läti) või vähendades ainult kõikumisi (Holland).

Kuna linahinna kõikumine on perioodiline nähtus ja liigub võrdlemisi korrapäraselt, ning et linakiudu saab säilitada kaua korralikes ruumes, on võimalik ka üksikul põllumehel stabiliseerida oma linakasvatuse ulatust. Seda praktiseerivad ka paljud põllumehed, kuid üldist linapindala kõikumist ei suuda see vältida.

Linatarvituse mahus ei saa tulla ette suuri muutusi. Linatarvituse suurenemiseks ei näi olevat reaalselt alust, kuigi paljudes Kesk-Euroopa riiges propageeritakse kodulinase ja linase riide tarvitust moeartikleina suvikostüümideks, samuti meestele suvitliikonnaks, ja sõjavarustise täiendamine näib kestvat kõikjal endise hooga. Kuid linatarvituse vähenemist ei ole näha ette ka praeguses olukorras.

Nii jääb määravaks tulevase aasta linahinna kujunemisel pakkumise kujunemine. Kuigi Lääne-Euroopas on linakasvatatajais mais linakülvid juba tehtud, ei ole senini veel külvipindala kokkuvõtteid, ja Ida-Euroopa linakasvatatajais mais ei ole jõutud veel külvideni.

Käesoleva linakaubandushooaja teisel poolel valitsenud linahindade depressioon teeb linakasvatatajaid kõikjal ettevaatlikumaks, ja kuna nüüd külvi eel on linahind ca £ 20 inglise tonnilt madalam kui eelmisel aastal, võib arvata, et linapindala kuskil, võrreldes eelmise aastaga, ei suurene, arvatud välja Saksa, kus tekstiiltootainete ostuga on raskusi ja seepärast on siseturul linahind tõs-

tetud säärasele tasemele, mis võib ka praegu veel meelitada linakülvipindala laiendamisele. Teisis riiges võib aga tulla esile isegi linakülvipindala piiramisi.

NSVL-u teises viisaastaku kavas on nähtud ette teatud järkjärguline linapindala piiramine ja loodetavasti peavad nad ka käesoleval aastal sellest kinni, vastasel korral ei pääse hinnakonjunktuuri muudatus mõjutama NSVL-u linapindala.

Teisist linakasvatatajast riigest reageerib Poola väga nõrgalt konjunktuuriuudatusile, kuna seal kulub omatarbeks väga suur protsent ja nii võib arvata, et Poola linapindala jääb enam-vähem eelmise aasta tasemele. Leedu on küll enam turutundlik, kuid praegune hinna nõrgenemine ei peaks seal avaldama veel kuigi suurt mõju. Läti linakasvatataja on küll palju turutundlikum ja pealegi on ta kõrgete hindade varjus hellitatud. Seal oleneb kõik sellest, millisele tasemele suudetakse kindlustada hind tulevaks aastaks. Lääne-Euroopa linakasvatatajad maad on küll kõik väga turutundlikud, kuid nende, eriti Belgia linade hind, käib meie omast erirada ja on tänavu võrreldes meie linaga paremas hinnas. Pealegi on mitmes Lääne-Euroopa riigis linahind kindlustatud riigi poolt ja linapindala neis mais võib püsida peagu endisel tasemel.

Müümata linatagavaru praegu ei peeta üldiselt suuriks, ainult mõni üksik maa häirib oma tagavaradega turgu. NSVL on ise korduvalt deklareerinud, et neil müüdadavad linatagavarad on läbi ja möödunud aasta saagist ei tule lina enam turule. Läti linatagavara loetakse veel 7000 tn, Leedul 5000—6000 tn ja Poolal 4000 tn. Eestis on veel ca 2000 tn eksportimata lina.

Kui NSVL-st ei tule tõesti lina enam turule, ei peaks teisel olema raskusi oma tagavarade realiseerimisega.

Toetudes eeltoodud andmeile, näib, et linapakkumise pingetuleval aastal ei peaks kujunema eriti suureks ja hind võib püsida tasuvuse piires.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS 1936. a. I v. VÕRRELDES TEISTE RIIKIDEGA.

FOREIGN TRADE DURING FIRST QUARTER OF 1936 AS COMPARED WITH OTHER COUNTRIES.

Balti ja Skandinaavia riikide väliskaubanduse arengus k. a. I v. (võrreldes sama ajavahemikuga eelmisel aastal) ilmnisid enam-vähem samad tendentsid, milliseid tuli konstateerida nimetatud riikide väliskaubanduse arengu vaatlusel 1935. a. võrreldes eelmisega. (vt. „Majandusteated“ nr. 10 — 1936).

Väliskaubanduse arengu tendentsilt ositusid Balti ja Skandinaavia riigid 1935. a. kahte rühma. Esimese rühma maad, kuhu Balti riikide hulgast kuulusid Leedu ja Läti ning Skandinaavia riikidest Taani, püüdsid parandada oma väliskaubandusbilanssi kas sisseveo piiramise või pidurdamise teel võrreldes väljaveo arenguga. Seda nõudis nii väliskaubanduse positsiooni ebakindlus kui ka välisvaluuta tagavarade säilitamise ja täiendamise ning üldse vastavate maade maksebilansi tasakaalustamise raskused. Leedus, Lätis ja Taanis 1935. a. ilmnenuid väliskaubandusbilansi parandamise püüded avaldusid ka k. a. I v. Seejuures Leedu, kes väliskaubandusbilansi parandamiseks püüas 1935. a. (nii kogu ajavahemikul kui ka aasta I v.) veel sissevedu vaatamata väljaveo tõusule, suurendas k. a. I v. ühes väljaveo suurenemisega (29%) tunduvalt ka sissevedu (15,3%). See-ga rahuldus Leedu väliskaubandusbilansi parandamise püüdeis k. a. I v. vaid sisseveo pidurdamisega. Lätis ilmnis ses suhtes vastupidine nähtus. 1935. a. (nii kogu ajavahemikul kui ka aasta I v.) püüdis Läti parandada oma väliskaubandusbilanssi vaid sisseveo pidurdamisega võrreldes väljaveo arenguga. Vastupidi, k. a. I v. asus Läti juba tunduvalt sisseveo piiramisele, mida sel ajal ei ilmnenuid üheski teises Balti ega Skandinaavia riigis. Sisseveo piiramist teostati k. a. I v. vaatamata sellele, et Lätil läks korra oma väljavedu sel ajal suurendada veelgi. Taanis toimus väliskaubandusbilansi parandamine k. a. I v. samuti nagu 1935. a. vaid sisseveo aeglasema juurdekasvu läbi (1935. a. I v. osutas sissevedu isegi vähenemist).

Teise rühma, s. o. riikide hulka, mis tänu väliskaubanduse ja teiste välismajandustege-

vusalade konsolideerimisele suutsid suurendada väljavedu täiendavate ostudega maailmaturult väliskaubandusbilansi halvenemise arvel, kuulus nii k. a. I v. kui ka 1935. a. kõigepealt Eesti ja siis Poola. Rootsi ja Soome sisse- ja väljaveo suhe k. a. I v. samuti nagu 1935. a. (nii kogu aastal kui ka I v.) ei muutunud oluliselt. Rootsis ja Soomes toimunud väljaveo intensiivsem areng k. a. I v. (võrreldes sisseveoga) on teatud määral seletatav asjaoluga, et Rootsi ja Soome väljaveo arengus 1935. a. ilmnis seisak, kuna Eestis tunduvalt suurenes.

Balti ja Skandinaavia maade väliskaubanduse areng 1934.—36. a. I veerandil (väärtuselt).

Development of Foreign Trade of Baltic and Scandinavian Countries during First Quarter of 1934—36 (Value).

	Milj. vastava maa valuutas			Suurenem. (+)
	1936	1935	1934	Vähennem. (-)
	— In Mill. of Corresponding National Currencies.			Increase (+)
				Decrease (-)
				%
				(1935=100)
SISSEVEDU — IMPORTS.				
1. Eesti	18,4	14,7	11,6	+25,2
2. Soome	1 236,9	1 020,0	877,0	+20,3
3. Poola	232,2	195,4	194,1	+18,8
4. Rootsi	374,5	319,9	288,4	+17,4
5. Leedu	38,1	28,7	30,4	+15,3
6. Taani	329,9	332,0	301,7	- 0,6
7. Läti	23,7	27,2	24,7	-12,9
VALJAVEDU — EXPORTS.				
1. Leedu	48,1	37,3	39,5	+29,0
2. Soome	1 197,3	973,0	846,0	+23,1
3. Rootsi	290,7	245,4	238,9	+18,5
4. Eesti	16,9	14,6	10,8	+15,8
5. Läti	24,3	21,4	14,2	+13,6
6. Poola	242,0	221,8	237,2	+ 9,1
7. Taani	324,2	298,8	273,0	+ 8,5

Võrreldes Balti ja Skandinaavia riikide sisse- ja väljaveo ning väliskaubanduse üldlääbikäigu arengut k. a. I v. nähtub, et oma väljavedu I v. (võrreldes 1935. a.) tõsta suutis kõige enam Leedu (29%), siis Soome (23,1%) ja Rootsi (18,5%). Eestis, kus, vastupidiselt nimetatud kolmele riigile, ilmnis väljaveo tõhus juurdekasv juba eelmisel aastal, tõusis viimane 1936. a. I v. 15,8%. Järgnevad Läti (juurdekasvuga 13,6%), Poola,

(9,1%) ja Taani (8,5%). Norra väljavedu (k. a. 2 kuul) suurenes 15,1%.

Sisseveo suurenemise poolest püsib k. a. I v. esikohal Eesti juurdekasvuga 25,2%. Järgnevad Norra (20,4%, kaks esimest kuud), Soome (20,3%), Poola (18,8%), Rootsi (17,4%) ja Leedu (15,4%). Taani sissevedu püsis umbes 1935. a. I v. tasemel ja vaid Läti oma vähenes 12,9% (kuigi ta 1935. a. I v. osutas veel juurdekasvu 10,1%).

Seoses eeltooduga osutus väliskaubanduse üldlääbikäigu seisukohalt k. a. I v. esikohal Leedu juurdekasvuga 23%, teisel — Soome (21,6%) ja kolmandal kohal Eesti (20,5%). Edasi 17,9%-ga järgnevad Rootsi ja Norra (1936. a. kahe kuu võrdlusel). Poola (13,7%) ja Taani (3,7%). Väliskaubanduse üldlääbikäigu kahanemist osutas vaatlusajal vaid Läti (1,2%).

TOOTMISTEGEVUS SUURTÖÖSTUSES 1936. a. I VEERANDIL. INDUSTRIAL ACTIVITY OF LARGE-SCALE INDUSTRIES DURING FIRST QUARTER OF 1936.

Tööstuse tootmistegevuse jälgimiseks koostas Konjunktuurinstituut k. a. suurtööstusettevõtete andmete alusel indeksi, mis üldiselt iseloomustab toodangu koguslikku liikumist. See indeks annab õige kujutluse tööstuse tootmise dünaamikast, mõjutamatult hindade muutusest ajas. Indeks koostamisviisi kohta üksikasju vt. „Konjunktuur“ nr. 15 (2), 1936.

Tootmistegevuse muutusi k. a. esimesel veerandil iseloomustavad järgmised arvud:

Suurtööstusettevõteteis on praegu üsna elav tegevus. Võrreldes majanduskriisieelse 1927.—31. a. keskmise tasemega, saavutas tööstus k. a. I veerandil ligi 20% võrra kõrgema toodangu, kusjuures tootmisvahendite toodang tõusis 25%. Ka tarbimiskaupade alal tõusis toodang ca 10%.

Toodud tabelist näeme ühtlasi, et ka võrreldes läinud aastaga, on tööstuse aktiivsus tootmise poolest tänavu tunduvalt kõrgem. Võrreldes mullusega, võib hinnata tõusu k. a. I veerandil ca 15%-le. Kuid vastandina eelmisele aastale, mil tarbimiskaupade toodang oli madal ja tõusu võis märkida rohkem tootmisvahendite rühmas, on k. a. I veerandil tõusnud peamiselt tarbimiskaupade toodang — eeskätt tekstiiltööstuse toodang. Nii k. a. I veerandil tegid tekstiiltööstuses kõik töölised kokku 5,9 milj. töötundi l. a. 5,2 milj. töötundi vastu, mis annab kolme kuu keskmiselt tõusu ca 14%. Ka toit- ja maitseainete alal tõusis toodang tunduvalt kõigil tähtsamail aladel (šokolaadi- ja kompvokitööstuses, õlleabri-

kuis, tubakatööstuses, napsi- ja lükkööritööstuses jne.).

Sellist aktiivsuse tõusu on põhjustanud tõenäoliselt eeskätt tarbijaskonna ostujõu kõvenemine siseturul ja meie tööstuskaupade suurem minek välisturul.

Tootmistegevus suurtööstuses.

(Indeksid : 1927—31=100.)

Activity of Large-scale Industries
(Indexes: 1927—31 = 100.)

	I veerand I Quarter		Märts March		±% 1936 (1935 = 100)	
	1936	1935	1936	1935	I veerand I Quarter	Märts March
	1936	1935	1936	1935	I veerand I Quarter	Märts March
Üldindeks — General index	118	102	124	109	+14,9	+14,5
Tootmisvahendid — Producers' goods	125	104	134	124	+9,1	+8,2
Tarbimiskaupad — Consumers' goods	111	92	116	96	+21,2	+21,7
Murrud ja kaevandused — Mines and quarries	115	91	119	97	+27,1	+22,4
Mineraalide töötlemine — Mineral working industry	83	83	112	112	—	—
Metallitööstus — Engineering industry	124	98	130	102	+27,5	+27,8
Keemiatööstus — Chemical industry	126	116	126	119	+9,5	+5,9
Nahatööstus — Leather industry	140	110	141	114	+27,5	+24,4
Tekstiiltööstus — Textile industry	125	110	129	114	+14,1	+13,2
Puitööstus — Woodworking industry	93	109	114	133	-15,4	-14,4
Paberitööstus — Paper ind.	120	118	128	123	+1,5	+2,7
Poligraafiatööstus — Polygraphic industry	104	94	106	96	+10,4	+10,4
Toit-, maitseain- ja jookide tööstus — Foodstuff, stimulat. & beverage ind.	90	87	97	89	+8,6	+11,0
Kehakatte- ja pudukaupade tööstus — Clothing and dry-goods	229	158	260	177	+47,8	+41,4
Elektrijaamad — Electric power plants	191	164	178	151	+16,7	+17,9

Vastandina tarbimiskaupade toodangule tõusis toodang tootmisvahendite rühmas veidi alla 10%. Kuid ka sel alal on lähemal ajal oodata suuremat toodangu tõusu (põlevkivitõöstuse laienemise arvel).

Kui arvestada veel, et ka ehitustöö alal

on tegevus tänavu harukordselt elav, võib öelda, et tänavune suvi töötab ületada rahvamajandusliku aktiivsuse poolest koguni majanduskriisieelsed kõrgekonjunktuuri-aastad.

RAUDTEETULUD JA TEGEVUS MÄRTSIS 1936. A.

ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS IN MARCH, 1936.

Jaamakassade rahalise läbikäigu kokkuvõtte järgi on k. a. märtsis tulude laekumine aktiivsem läinud aasta märtsist. Tulused laekus:

	1936	%	1935	%	±%
Üldse tuh. kr.	1111	100,0	973	100,0	+14,2
Sellest: reisijateveost	351	31,6	314	32,3	+11,8
pagasiveost	24	2,2	20	2,1	+20,0
kaubaveost	722	65,0	620	63,7	+16,5
mitmes. tulud	14	1,2	19	1,9	-26,3

Märtsi tulud suurenesid võrreldes eelmise aastaga 138 tuh. kr. ehk 14,2%, millest evib 73,9%-st osatähtsust kaubaveost laekuva tulu tõus. Tulud kaubaveost, mis oli 65,5% 63,7% vastu l. a., laekus rohkem 102 tuh. kr. ehk 16,5% võrra. Elavnenuid reisijate liikluse põhjustas ka tulude suurenemist 37 tuh. kr. ehk 11,8%. Kaaluvam enamuse tulude üldsummast 72,5% 74,0% vastu l. a. laekus laiarööpmelise tee jaamakassade kaudu intensiivsema tegevuse tõttu.

	1936	1935	±	±%
reisijate arv tuh.	803	686	+117	+17,1
reis-km	20 181	17 584	+2 547	+14,5

Tänavu märtsis veetud reisijate arv ületab 117 tuh. ehk 17,1% võrra eelmise aasta sama kuu. Suurenenud reisijate arv põhjustab ka läbisõidetud reis-km arvu kasvu 2547 tuh ehk 14,5% võrra.

Ka maksualuse kauba vedu oli aktiivsem möödunud aasta sama kuu vastavast veost:

	1936	1935	±	±%
kaupa veeti tn. tuh.	241	225	+16	+7,1
tn-km tuh.	24 734	23 716	+1 018	+4,3

Kaubavedu koosnes peamiselt sisemaisest veost, väljaveod evivad veetud kaubakogusest 3,3%:3,6% vastu l. a. ja väliskaubaga kaetud tn-km 3,7%:2,3%-se osatähtsuse üldarvust. Sisemaal veetud tn keskmiseks veokauguseks oli 102,2:106,8 km vastu l. a. kasuks, eksportkauba tn-l 225,4:217,5 km ja imporditaval tn-l 87,8:52,5 km vastu käesoleva aasta kasuks. Nimetatud arvudest nähtub, kui erinevad on keskmised veokaugused, mis mõjutavad omakorda tn-km kasvu või kahenemist. Nii tänavu kui mullu saabus kaaluvam osa importkaubast NSVL-st. Läinud aastal oli tähtsamaks sisseveoaineks põlluramm ja sool, ning need ained jäid peatuma Narva ja Irboskasse, mis tingib ka läinud-aastase importkauba lühikesee keskmise veokauguse. Käesoleva aasta märtsi importkauba kogus püsib ca 4 tuh. tn-ga võrdne eelmise aasta veoga, kuid tn-km arv suurenes 210 tuh-lt 351 tuh-le ehk 67,1% võrra. Tänavugi on NSVL-st saabuval kaubad importkauba kogusest osatähtsusest esikohal 82,0% 94,8% vastu l. a. kasuks, millest tähtsamaks sisseveoaineks olid põlluramm 31,3%, sool 16,2%, kaoliin 7,3%, jõusõtt (loomatoit) 7,1% ja mitmesugused nahad 5,8%. Väljavedu suurenes 0,8 tuh. tn-lt 1,2 tuh. tn-le ehk 50,0% ja tn-km 119:293 tuh. vastu k. a. kasuks ehk 68,4%, millest evib põlevkivisaaduste eksport Läti 52,3%-st osatähtsust.

RAUDTEE TEGEVUS 1936. A. ESIMESEL VEERANDIL.

ACTIVITY OF RAILWAYS DURING FIRST QUARTER OF 1936.

1936. a. tegevuse esimene veerand oli aktiivsem eelmisest aastast. Kahe viimase aasta tegevuse esimese veerandi jaamakassade

rahalise läbikäigu võrdlusest nähtub tulude tõusu k. a.:

	1936	%	1935	%	±%
Üldse tuh. kr.	3 008	100,0	2 796	100,0	+7,5
selest:					
reisijateveost	981	32,6	861	30,8	+13,9
pagasi- ja postiveost	170	5,7	162	5,8	+4,9
kaubaveost	1 800	59,9	1 706	61,0	+5,5
mitmesugused tulud	55	1,8	67	2,4	-17,9

Laekunud tulu ületab 210 tuh. kr. ehk 7,5% võrra eelmist aastat. Tulud suurenesid peamiselt reisijateleikluse arvel, millest laekus 120 tuh. kr. ehk 13,9% võrra enam l. a. Tänavu laekus tulu ühele tn-km-le 2,09 tuh. kr. mulluse 1,95 tuh. kr. asemel. 100 reis-km-lt laekus tulu kr. 1,70:1,73 vastu l. a. ja 100 tn-km-lt kr. 2,82:2,80 vastu aasta varem. Pidev tõus reisijateleikluses püsib ka k. a. esimesel veerandil võrreldes eelmise aastaga, mida iseloomustavad järgmised arvud:

	1936	1935	±	±%
reis. arv tuh.	2 209	1 938	+276	14,3
reis-km „	57 630	49 741	7 889	15,9

Arvult suurenes reisijateleiklus 276 tuh. ehk 14,3% ja reis-km 7889 tuh. ehk 15,9% võrra. Tõusu on märgata nii välis- kui siseleikluses II ja III kl. kasustajate arvel. Välisreisijate arv suurenes 9,1%, sisemaal 14,4%; II kl. kasustajate arv kasvas 15,0% ja reis-km 23,7% võrra, mis on tingitud reisiija keskmise sõidukauguse pikenedes 145,4 km-le 135 km-lt l. a. III kl. reisijate arv tõusis 15,9% ja nende poolt läbisõidetud km 14,1% võrra.

Käesoleval aastal ületab maksualune kaubakogus eelmise aasta esimese veerandi. Maksulist kaupa veeti:

	1936	1935	±	±%
tn tuh.	633	616	+17	+2,8
tn-km „	63 674	60 797	+2 877	+4,7

Üldse suurenes veetud kaubakogus 17 tuh. tn ehk 2,8% ja tn-km 2591 ehk 4,7% võrra. Väliskaubanduse veod suurenesid koguselt 15,0% võrra, kuid nõrga osatähtsuse tõttu nad ei mõjuta üldist tõusu kaubaveos. Kohalik vedu suurenes koguselt 2,8%. Tn-km üldarv ületab 2591 tuh. ehk 4,7% võrra eelmise aasta. Sisemaise veoga kaetud tn-km arv suurenes 4,3%, ekspordikaubal 11,2% ja importkaubal 44,1% võrra enam mullusest. Imporditava tn keskmine veokaugus pikenes l. a. 54,2 km 62,2 km-le. Kui eelmisel aastal importkaubad jäid Narva ja Irboskasse, saabuvad need k. a. Tallinna, Kohila ja mujale sisemaale. Ekspordikaupade keskmine veokaugus oli 211,8 km mulluse 209,5 km vastu, millest nähtub, et ekspordikaupade jaamad asuvad peagu võrdsel kaugusel piirist mõlemal tegevusaastal.

TÖÖBÖRSIDE TEGEVUS 15. IV — 1. V 1936. A.

ACTIVITY OF LABOUR EXCHANGES.

Registreeritud töötute arv oli 1. V k. a. kõigis tööbörsides kokku 358, neist 36 meest ja 322 naist.

Aasta tagasi oli samal ajal registreeritud töötute arv 992.

Aprilli teisel poolel registreeriti esmakordselt 95 töötut. Sama aja jooksul paigutati tööle 621 töötut. Arvates 1. VIII 1935. — 1. V 1936. paigutati tööle 7 426 töötut.

Vahetatuse alal registreeritud töövõtjate arv oli 1. V k. a. kõigis tööbörsides kokku 916, neist 524 meest ja 392 naist. Aasta tagasi oli samal ajal registreeritud töövõtjate arv 1 255.

Aprilli teisel poolel registreeriti esmakordselt 951 töövõtjat. Sama aja jooksul paigutati tööle 1 207 töövõtjat. Arvates 1. VIII 1935. — 1. V s. a. paigutati tööle 8 135 töövõtjat.

15. IV — 1. V s. a. oli tööbörsides registreeritud tööpakkumisi 3 799, sama aja jooksul rahuldati tööbörside kaudu 1 828 tööjõunõudmist ning 1. V s. a. oli tööbörsides vabade kohtade arv 1 971, neist 379 nõudmist naistööliste ja 1 092 nõudmist meestööliste peale.

Avalikel talviseil tööil oli 2. V s. a. kokku mees- ja naistöölisi 1 657.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ M. Klemmer'ile, Tallinnas, Vene 11-a.

asuva elektromehaanikatöökoja ülevõtmiseks Hollandi 26. Ettevõttes leiab tööd 15 töölist. Jõuandjaks elektrimootoriid,

kogujõuga 5 h. j. Valmistatakse veemõõtjaid ja muid peenmehaanikatõid.

■ A./s. R. Tofer'ile, Tallinnas, Madara 14 villakraasimis-, ketramis- ja kudumistökoja sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 75 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 49 h. j. Valmistatakse villast lõnga ja niiti ning kootakse nii kraas- kui ka kammitud lõngadest riid.

■ A./s. Tsemendivabrikule „Port-Kunda”, Kunda alevis, Virumaa, asuva tsemendivabriku juures remonttöökoja sisseseadmiseks. Töökojas leiab tööd umbes 25 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid 90 h. j. Töökoja juures asub ka keevitusosakond atsetüleengaasi abil keevitamiseks.

■ B. Winterfeldt'ile, Tallinnas, Suur Tartu m. 49 kudumistökoja sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Töökojas leiab tööd 20 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 12 h. j. Kootakse villaseid, siid- ja puuvillariideid.

■ R. Leppik'ule, Tartus, Tööstuse 5 triikpesu- ja pitsitööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 3 h. j. Valmistatakse mitmesugust triikpesu, pitse ja pesupaela.

■ U./i. B. Schocher ja Ko'le, Tallinnas,

Jahu 3-b asuvas riide- ja lõngavärvimistökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 50 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 32 h. j. Värvitalkseigasu-gust riid ja lõnga ning liivestatakse riideid.

■ Eestimaa Põllusaaduste töötlemise O./i. „Viru” rakendas tööle omad kartulitärklisvabrikud Rakveres ja Jõhvis, sest kevadise sooja aja tõttu on tooraine — kartuli — hankimine ja vedu taas võimaldunud.

■ J. Puhk'ile, Tallinnas, teatas Majandusministeeriumi Tööstusosakond, et tema poolt ei ole takistusi hra Puhk'i poolt kavatsatavate kloorlubja- ja seebikivi- ning õhuhapnikutööstusettevõtete asutamiseks.

■ Riigi Turbatööstusele jõudis kohale Inglisest „Ruston-Bucyrus, Ltd.” tellitud uus baggermasin ühes pinnakoorija ja kaap-kühvliga. Esijoones rakendatakse saabunud masin tööle Suur-Soos ja Lehtses.

■ Suka-, pitsi- ja trikootööstusele „A.jp.s” — A. J. Poleschuk, Tallinnas, Tondi 27 saabus Saksast üks „Cotton” süsteemi sukakudumismasin ümmarguselt 40 000 kr. väärt.

■ Nööri-, paela- ja trikootööstust A. Abram, Tallinnas, Mütärivahe 17 lubas majandusminister osta Britist ühe trikoomasina 8000 kr. väärt.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal püsisid võihinnad välis- ja kodumajanduse vahelisel tasemel. Nii noteeriti eesti võihinnaks Inglises 89—91 š cwt, mis on fob Tallinn 116 snt kg. Saksast saime möödunud nädalal endiselt 126 snt kg. Vastavalt väljaveetud võikoguste kujunemisele ja välisurult saadud hindadele arvestas börsikomitee juures olev noteerimis-komisjon eksportvõihinnaks 115 snt kg franko saatejaam, kuna varemalt maksti riiklik juurdeandmise võihinnale piimaühinguile teatavate vaheaegade järele. Nüüd aga maksab „Võiekспорт” riigilt kindlustatud hinna otse piimaühinguile. Viimane moodus on kahtle-

mata piimaühinguile kui ka tootjale soodsam.

Võituru seisundi kujunemise eeldused on praegu võrdlemisi soodsad. Võitagavarade seis külmetusmajades Inglises püsib märksa madalam eelmiste aastate tagavaradest. Nii arvestati näit. aprillil lõpuks võitagavarade üldkogust 400 000 kastile 1935. a. 550 000 kasti ja 1934. a. sama aja 1 098 000 kasti vastu. Ühtlasi oli võimport Inglisse ookeanitaguseist maist aprillist madalam kui eelmisel aastal samal kuul. Ookeanitaguste maade vähenenud pakkumiste tõttu on põhjustatud osaliselt ka võihindade kõrgem seis

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3.	4/V	27/IV	%	Aprill		English Nomenclature see No. 3.	4/V	27/IV	%	Aprill	
	10/V	3/V		1936	1936		1936	1936		1936	1936
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
Teravilli, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,25	12,25	0	12,25	11,75	70. Searasv, sulatamata	80	80	0	81	58
2. Nisu	19,00	20,00	-5,0	20,00	18,50	71. " sulatatud	100	100	0	100	73
3. Oder, õie	16,00	16,50	+3,2	16,50	—	72. Loomarasv, sulatamata	55	55	0	52	50
4. " sööda	16,00	16,00	0	16,00	8,75	73. " sulatatud	65	65	0	65	60
5. Kaer	11,75	11,75	0	11,75	7,50	74. Heeringad	45	45	0	45	50
6. Rukkijahu	14,48	14,60	-1,2	14,60	14,85	75. Räimed, värsked	14	13	-23,1	23	21
7. Rukki tüül	20,90	20,90	0	20,90	22,00	76. Kilud, värsked	—	25	—	30	23
8. Nisupüül (kõrgem sort)	43,50	43,50	0	43,50	31,98	77. Ristikkhein	7,3	7,3	0	7,5	—
9. Karulid, ekspord	—	—	—	—	2,00	78. Aasahein	6,1	6,1	0	6,1	3,8
10. " piirituse	—	—	—	—	1,75	79. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	492
11. " vabrikuse	2,20	2,20	0	2,18	1,75	80. " männi	600	600	0	600	352
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Juust šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,28	1,25	81. Petroleum (lt)	18	13	0	18	11
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,76	0,65	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,88	43,13	-0,6	42,76	43,04	Rukis — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,50	82. Hamburg (La Plata)	8,09	8,20	-1,3	8,15	7,73
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,50	83. Chicago	7,41	7,35	+0,8	7,65	8,82
17. " Inglis	—	—	—	—	2,50	84. Winnipeg	5,75	5,97	+1,4	6,00	7,73
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,00	Nisu — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
19. Tee, Or. Pek., Tselon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	85. Hamburg (Manitoba I)	13,08	13,44	-3,1	13,84	14,07
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,75	86. Liverpool	11,99	12,05	-0,5	12,14	10,86
21. Heering, S. Mattias (tünn)	38,50	38,50	0	38,50	35,00	87. Chicago	12,76	13,20	-3,4	13,09	13,50
22. " Mattias " "	42,50	42,50	0	42,50	39,50	88. Winnipeg	10,86	10,86	-2,8	10,86	12,15
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	48,00	48,00	0	48,00	35,00	Mais — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
24. Tsemment (tünn ¹)	6,45	6,45	0	6,45	6,33	89. Chicago	8,97	9,04	-0,8	8,87	12,84
25. Lubi	3,00	3,00	0	3,00	—	Piim lahtiseid Tallinn (snt. lt)					
26. Tsinkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,43	0,43	90. I v. piimakauplustele	10	10	0	10	—
27. Ooker	0,21	0,21	0	0,21	0,22	91. I v. piimatööstustele	9	9	0	9	—
28. Värnis	72,50	72,50	0	72,88	66,50	92. II v. piimakauplustele	9	9	0	9	—
Metallid											
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	14,00	93. II v. piimatööstustele	8	8	0	8	—
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	Või. (snt. kg)					
31. Inglistina	460,00	460,00	0	460,50	480,00	94. Tallinn	115	114	+0,9	118	100
32. Seatina	41,00	41,00	0	40,25	29,00	95. Kindlustatud hind	160	160	0	160	140
33. Vaskplekk, punane	157,50	157,50	0	157,50	162,50	Londons.					
34. " valge	140,00	140,00	0	140,00	185,00	96. Taani	179	179	0	186	175
35. Tsinkplekk	69,00	68,00	+1,5	68,75	67,50	97. Eesti	—	—	—	—	—
Riie ja nahk											
36. Pauvillaneriie, bias (mtr)	0,58	0,56	0	0,58	0,56	98. Läti	—	—	—	—	139
37. " mitkjal "	0,42	0,42	0	0,42	0,42	99. Leedu	—	—	—	—	139
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,08	100. U.-Maremaa	158	157	+0,6	155	139
39. " Am. nah. I s. "	2,50	2,50	0	2,50	2,38	Manchesterts.					
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,60	2,60	0	2,60	2,55	101. Taani	188	185	-1,1	192	178
41. " sapa	2,75	2,75	0	2,75	2,75	102. Eesti	160	160	0	160	141
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	103. Läti	160	160	0	160	141
43. Turvas	0,88	0,83	0	0,88	0,83	104. Soome	172	172	0	172	166
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,25	105. Rootsi	172	172	0	173	163
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,00	Berliinis.					
46. Petroleum, Vene ja Am.	12,00	12,00	0	12,00	10,75	106. Saksa margivõi	350	350	0	356	373
47. Bens., Rliigi Põlevkivit. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,27	107. Peen maireivõi	348	348	0	345	364
48. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,29	0,29	0	0,29	0,28	108. Meiereivõi	337	337	0	337	353
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	14,5	14,5	0	14,7	14,3	109. Kopenhaagenis. — Taani	133	133	0	140	120
50. Sepikujahu	30,0	30,0	0	30,4	18,5	Peekon. (snt. kg)					
51. Mann	48	48	0	48	38	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	69 ²	61 ²	+3,0	68	58
52. Kartulijahu	28	28	0	28	25	111. " 55,5—69,5 " "	64 ²	62 ²	+3,2	63	47
53. Kartulid	4,2	4,5	-6,4	4,4	3,4	112. " 72,5—75,0 " "	60 ²	58 ²	+3,4	59	48
54. Suhkur	44	44	0	44	44	Londons (kõrgem not.)					
55. Sool	5	5	0	5	5	113. Taani	164	164	0	165	154
56. Piim, II valik	—	10	—	11	9	114. Eesti	143	143	0	147	145
57. Lanavõi	175	175	0	181	155	115. Läti	148	143	0	147	142
58. Kõigivõi	145	160	-9,4	163	130	116. Leedu	148	143	0	147	145
59. Koor, rõõsk (liiter)	—	108	—	108	100	117. Rootsi	166	166	0	154	149
60. " hapu	100	100	0	100	95	118. Iiri	163	168	0	171	168
61. Kanamunad (paar)	7	7	0	8	8	119. Poola	148	148	0	147	141
62. Sealiha, keedulih	65	65	0	65	46	Lima — Võru-Pelsort.					
63. " praeliha	70	70	0	69	51	120. Ristna (R)	93	—	—	96	180
64. Loomaliha, supiliha	35	35	0	34	50	121. Hoffsdreiband (HD)	82	—	—	87	121
65. " praeliha	65	65	0	60	65	122. Dreiband (D)	74	—	—	78	112
66. Vasikalih, esim. veer.	35	35	0	32	23	123. Ordín-dreiband (OD)	68	—	—	67	101
67. " tag.	40	45	-11,1	40	35	124. L. ordin-dreib. (LOD)	52	—	—	56	90
68. Lambaliha, esim. veer.	50	65	-23,1	59	38	125. Takuprakk (H)	40	—	—	44	78
69. " tag.	65	70	-7,1	66	47	Mujal Eestis.					
						126. Ristna (R)	91	—	—	95	128
						127. Hoffsdreiband (HD)	82	—	—	86	119
						128. Dreiband (D)	72	—	—	77	110
						129. Ordín-dreiband (OD)	62	—	—	66	99
						130. L. ordin-dreib. (LOD)	51	—	—	55	88
						131. Takuprakk (H)	39	—	—	43	76

¹) fr. Rakvere; ²) 11./V — 17./V; ³) 4./V — 10./V; ⁴) ühes teedemaksuga.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a. I. I kuni 10. V	1935. a. I. I kuni 12. V	1934. a. I. I kuni 13. V
	4./V- 10./V 1936	27./IV- 3./V 1936			
VÕI (tonni) <i>Butter (tons)</i>	68,3	267,7	2173,7	2444,1	2153,7
Sellest:					
Saksa	29,5	173,8	1033,9	904,9	987,8
Inglise	38,9	91,5	1044,1	1310,2	1059,3
Belgiasse	—	—	—	39,7	12,1
Soome	—	—	—	—	2,1
MUNAD (tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	1239	467	1970	5748	2404
Sellest:					
Inglise	380	189	648	5155	2210
Saksa	144	—	168	297	90
PEEKON (tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	70,3	0,9	824,8	814,6	1110,5
LINA (tonni) <i>Flax (tons)</i>	924,6	187,8	5890,7	2958,6	1861,8
Sellest:					
Inglise	808,3	117,6	3176,7	2354,6	1807,4
Belgiasse	—	—	955,4	70,3	51,0
Soome	1,8	9,9	347,7	11,2	47,2
Saksa	—	—	121,6	480,5	358,0
Prantsuse	—	10,3	572,6	10,3	60,6

kui möödunud aastal. Nii olid aprillis vastavate maade võihinna kõrgemad Taani 8%, Uus-Meremaa 14%, Austraalia 19% ja Eesti 14% võrra, võrreldes eelmise aasta sama kuuga.

Kuna käesolev talv oli võrdlemisi pehme ning võihind ostusõttade tarvituseks soodsam, on mitmes maas aasta esimesel veerandil üldine piimatoodang kõrgem kui möödunud aastal. Nii suurenes

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoni turul valitseb endine seisund. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi püsima 83 š tsentner. Vaatamata sellele, et peekoni järele on praegu elav nõudmine, on hind 3 š võrra madalam läinudaastast hinnast.

Kuigi peekonihinnad jäid Londonis endisiks, suudeti tõsta peekonsigade noteeringut 2 snt võrra kg-ilt. Seda võimaldas hindade tõus siseturul ja langenud nõudlatoodang. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapa-
majad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72	69	64	58	Sise-
55—55,5	64	60	54	туру-
72,5—75	64	60	54	hinnad
75,5—80	60	56	53	

piimatoodang Tšehhoslovakkias, Bulgaarias, Saksas, Soomes, Poolas, Taanis, Belgias, Iiris, P.-Am. Ühendriiges, Argentinas ja Uus-Meremaal. Enamvähem eelmise aasta tasemel oli piimatoodang Ungaris, Norras, Lätis, Eestis, Hollandis ja Inglises. Väiksemat piimatoodangut võime märkida Austrias, Jugoslaavias, Itaalias, Prantsuses, Šveitsis, Rootsis, Kanadas ja Austraalias. Piimatoodangu kujunemisega on seoses ka või toodang ja väljavedu, mis on seega liikunud mitmes suunas. Kuudas ja mis olukord võitootmises kujuneb eeloleval suvel, ei või veel kindlasti öelda. Üldiselt arvestatakse pakkumise, s. o. võhinna liikumise seisukohalt keskmiselt vähe kõrge-
mat taset kui möödunud aastal.

Meie või väljavedu oli käesoleva aasta aprillis 570 tn möödunud aasta 782 tn vastu. Seega vähenes või väljavedu aprillis 17,2% võrra, võrreldes eelmise aastaga. Kogu väljaveetud võist läks Saksa 326 tn ja Inglisse 241 tn.

Möödunud nädalal maksus või siseturul snt kg:

Tallinnas — lauavõi	175	snt, köögivõi	130—150	snt,
Tartus	170—180	„	145—165	„
Pärnus	175	„	130—150	„
Valgas	170—180	„	140—160	„
Viljandis	175	„	150—155	„
Rakveres	180	„	140	„
Narvas	180—185	„	140—160	„

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 1862 tünni ja Inglisse 1594 tünni.

Möödunud nädalal langes tapmist arveksporttapa-
majades 1504 seale 2093 sea vastu eelmisel nädalal.

Möödunud nädalal saadeti esimene saadeti elussigu NSVL-u uue lepingu alusel. Kogusummas saadeti nädala jooksul 754 siga. Sigade keskmine kaal oli vaid 112 kg. Kuna ostetakse ka raskeid pekisigu kuni 350 kg, tõendab madal keskmine kaal, et raskete pekisigade pakkumine on väga nõrk. Osalt seletub see maal valitseva söödapuuduse ja elava elussigade ekspordiga aasta esimesel veerandil.

TAPALOODE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Läinud nädalal oli veiste pakkumine kui ka nõudmine keskmine. Lihahinnad püsisid kaunis kindlalt eelmisel kõrgusel. Väike hinnalangus oli sigadel, kuid praegu on nad tunduvalt kõrgemahinnalised kui varem.

Rammusate pullide liha maksus 48—50 snt, keskmistel 45—48, lahjadel 40—45 snt, eluskaalu alusel müües 26—29 snt kg. Pullid (eluskaaluga alla 400 kg) ja mullikate liha maksus rammusaal 43—45 snt, keskmisil 43—42 snt ja lahjadel 42—40 snt kg. Eluskaalu alusel tuleks nõuda rammusaist 27, keskmisist 26 ja lahjadest 25 snt kg. Lehmade ja härgade liha maksus rammusaal 40—47 snt, keskmisil 33—39 snt ja lahjadel 28—32 snt ning eluskilo alusel müües 19—27 snt kg.

Vasikalihha maksus 40—60 snt ja eluskaalu alusel müües 34—41 snt kg.

Lambaliha maksus siseturul 35—60 snt kg ja eluskaalu alusel (ainult eksportlammaste otstarbel) müües vähemalt 37 snt kg. Eksportlammaste liha maksus 95—100 snt ja eluskaalu alusel 39—44 snt kg.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturul püsib seisund üldiselt soodsam kui möödunud aasta samal ajal. Kuigi möödunud nädalal kanamunade hinnad Inglises vähe nõrgenesid, oli seisund teistel turgudel kindel, mistõttu jäi ka meie eksportmunade hinnanooteering endiseks 40 snt. kg. franko kogumispunkt. Möödunud aastal samal ajal oli meie eksportmunade hinnanooteering 29 snt. kg., s. o. 27% võrra madalam kui k. a. Munatootjale aga oli riiklikult kindlustatud hind sama, s. o. 45 snt. kg. franko kogumispunkt, mille alusel maksavad eksportõrid vähemalt:

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Viimaste soojade ilmade tõttu on piimatartvitus Tallinnas tõusnud. See on tavaline nähtus, et soojemate ilmadega linlased joovad vähem kohvi ja teed ja lähevad piimatartvitamisele nii hommiku kui õhtusöögi juures üle. Suvel leiab eriti eelistamist hapupiim. Samal ajal piimatoodang püsib praegu endistes piirides ja kohati on veel vähenenud, sest talvised söödatagavarad on lõppenud, värsked

Sigu ostetakse praegu peamiselt ekspordiks, mistõttu hinnad on kõrged. Liha maksus 58—62 snt piires ja üle. Eluskaalu alusel müües oleks hinnaks vähemalt 47 snt kg.

Loota on hindade peagu stabiilset seisu, kusjuures sealihahind võib veidi tõusta.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	loomaliha	vasikalihha	lambaliha
Narva	58—60	40—55	33—35	55—60
Tartu	64—73	20—38	20—35	40—55
Viljandi . . .	55—65	27—35	30—38	45—50
Pärnu	58—62	30—38	28—32	40—45

Naljade hinnad.

Weisenahad toorelt, soolamata 70—75, soolatult 85—90 snt kg.

Vasikanahad 4—4,25 kr. tükk ja kaalus üle 3,5 kg 1,20—1,25 kr kg.

Lambanahad 2—4 kr tk, olenedes villa suurusest.

Hobusenahad 7—15 kr tk. ühes laka ja sabaga.

50 gr raskusist munadest	22,5 snt kümme ehk	4,5 snt paar
55 " " "	24,5 " " "	4,9 " "
60 " " "	27,0 " " "	5,4 " "

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 gr. raskusil 4,4 snt. ja üle 50 gr. 5,4 snt. paar. Turutendentsi eksportmaits iseloomustati püsivana.

Siseturul maksusid väikemüügil keskmise suurusega kanamunad snt. paar: Tallinnas 7—10, Pärnus 6—8, Valgas 6—8, Viljandis 7—8, Rakveres 6—7 ja Narvas 7—8 snt. paar.

rohi on veel aga väike. Linna ümbruses on näha ka karju juba karjamaal, mitte et kevadine karjamaa rohi seda võimaldaks, vaid söödanappus sunnib karju enneaegu välja ajama.

Linnaümbruse kontrollühingutest Põllutöökotta tulnud teadete järgi on piima hindamine kauplustes väga elav ja hind seetõttu püsib kindlana.

Noteerimiskomisjoni koosolekul 11. mail s. a. noteeriti endised piimahinnad, s. o. I. valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 senti, müügil piimatööstustele 9 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 9 senti, müügil piimatööstustele 8 senti liiter. Hinnad on arvestatud piima eest lahtistes nõudes ja Tallinnas koha peal. Hind püsib.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

TERAVILJATURG.

Möödunudnädalast teraviljaturgu mõjutatud endisel eriti nisukasvule soodsad ilmastikuteated P.-Am. Ühendriigist, mille tagajärjel nõrgenesid nisuhinnad otseselt Chicagos ja Winnipegis, mis põhjustasid omakorda noteeringute langust Euroopa sisseveoturgudel. Vastandina nisuhinna langusele näitasid rukkiahinnad P. Ameerika börsidel väikest tõusu, kuna Hamburgis oli tegemist langusega. Maisihind nõrgenes 7 snt. kv-lt, millele vaatamata kannab maisiturg kindlat iseloomu, nii et ettenähtavaks hinnamuutuseks lähemal ajal ei ole erilist põhjust.

Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamal teraviljabörsidel järgmised hinnad kr. kv. kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 7.41 (7.35), Winnipeg 5.75 (5.67), Hamburg (La Plata) 8.09 (8.20).
 Nisu: Chicago 12.76 (13.20) Winnipeg 10.36 (10.66), Hamburg (Manitoba I) 13.03 (13.44), Liverpool 11.99 (12.05).
 Mais: Chicago 8.97 (9.04).

LINATURG. — FLAX MARKET.

Kuigi viimaste turuteadete järgi märgitakse vene linaturgu kindlana ja isegi võib märkida teateid turukõvenemisest, püsib balti linade seisund kaunis nõrgana ja seda peamiselt Läti suure pakkumise tagajärjel, kus peagu pool möödunud aasta saagist seisab veel müümata, kuigi selle müümiseks kuui uue saagi turuleilmumiseni on veel ¼ aastat.

„Der Deutsche Leinenindustriele“ järgi märgitakse vene slanetslina 4 grupi I sordi hinnaiks £ 69—70 inglise tonnilt, kuna Läti-Liivoonia on £ 61.10 R sordi alusel, samal tasemel on ka Võru-Petseri lina.

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	13	11—12	11—12	10—11
Tartu	13—14	11	—	9—10
Rakvere	—	10	—	8
Narva	11—12	8—9	—	6—7
Viljandi	13	—	—	9
Pärnu	15	—	—	10
Valga	—	—	—	8—9

Nagu toodud andmetest näha, püsivad väikemüügi hinnad endisel tasemel, ainult Narvas on II valiku piima hind ebanormaalselt madal.

— GRAIN MARKET.

Rukkioraste seisundit hinnatakse NSVL-us praeguseil andmeil heaks. Samuti on oraste seis hea Balkani riikides, kuna Lääne-Euroopa vajab edasiseks arenguks enam soojust ja pükesepeaistet. Saksas, on oraste seis enamvähem möödunud aasta lähedane. P. Am. Ühendriiges on rukkioraste seis alla rahuldava.

Börsikomitee noteeris 6. V 36 järgmised hinnad kr. kv. kohta; nisu 16—22, rukis 12—12,50, toidukaer 11.50—12, toiduoder 15, õlleoder 14—18. Puhk ja Poegade suurveski saadused: rukkijahu 14.20—15, rukkipiüül 22, nisupiüül 24—44. A./s. Rotermanni tehaste saadused: rukkijahu 14—14.50, rukkipiüül 18.80—21 ja nisupiüül 24—43.

Väike-müügihinnad siseturul (snt kg)

	Tallinn	Narva	Pärnu	Valga	Rakvere
rukis	18	15	—	12	12
nisu	22	25	—	22	18
oder	17	15	16	14	12
kaer	15	13	12	11	10
rukkijahu	20	15	16	14	15
sepinkajahu	32	26	30	25	32

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma istungil Tallinnas Börsikomitee ruumes 8. V 1936 linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu sentides kg-lt järgmiselt:

	Võru- ja	Mujal
	Petseriimaal	Eestis
ristna	R 92	91
hoffsdreiband	HD 83	82
dreiband	D 74	73
ordinardreiband	OD 63	62
low-ordinardreiband	LOD 52	51
takuprakk	H 40	39
takk I sort		52
„ II „		43
ehitustakk		17

Tendents nõrk.

Müümata linatagavara meil ei saa pidada suureks, kuna hooaja algul meil arenes kaunis elav linamüük, mil saadi korralikku hinda. Praegu linaturgudel on tegevus väga vaikne. Enam on siiski tegevust Petseris, kuna mujal hoitakse müümata tagavaru visalt käes.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Aprillis veeti meil kartuleid välja 15 986 kv. 5 636 kv. vastu 1935. a. samal kuul.

Käesoleva aasta esimese nelja kuu jooksul veeti kartuleid välismaale 54 700 kv., mis on 1935. a. sama ajavahemiku väljaveost üle 2,5 korda suurem, mil väljavedu tõusis ainult 20 000 kv.

Läinud aasta saagist oleme kuni aprilli lõpuni vedanud kartuleid välja 94 500 kv.

Mai esimesel nädalal eksporditi umbes 9 000 kv., millest 4 000 kv. läks Inglisse, kuna ülejäänud osa Rootsi ja Soome. Käesoleval nädalal on loota, et mõni tuhat kv'li läheb Inglisse ja väiksemal määral Rootsi.

Läinud nädalal kuni reedeni oli väga suur nõudmine kartulite järele raudteejaamades, mille tagajärjel mõnes jaamas kartulihinnad näitasid veidi tõusu. Nädala lõpul aga hinnad hakkasid langema ja langus kestab ka käesoleval nädalal. Põhjuseks tuleb pidada liiga tagasihoidlikku nõudmist välisturgudel, eriti Inglises.

Rootsi müüakse kartuleid peamiselt Lääneranna rootslaste poolt, kuna Tallinna eksporditörid on õige vähe sinna kartuleid saatnud, sest suuremad nõudmised puuduvad

Nagu teada, lubati vedada Saksa kliiringu alusel ca 500 tn lina. Kliiringu alusel on saadud alati paremat hinda kui müükidest mujale, ja nii võib loota elavnemist linaturul ning kõvenemist hindades, kuna 500 tn on küllalt suur kogus, et selle paigutamise soodsamate hindadega tekitaks elavust lõppeval hooajal.

meie kartuli järele. Üksikud eksporditörid on lõpetanud raudteejaamades kartulite vastuvõtmise.

Aprilli lõpus ja mai alul oli Viru rannas kiire kartulite laadimine Soome jaoks. Soome lahe saarte soomlased ostsid kartuleid peamiselt Viiburi ja Kotka jaoks. Alul maksid kv'ist 2,50 kr. ümber, kuid hiljem raudteejaamades kartulihinna kerkimisega ka soomlased olid sunnitud tõstma kartulihinda, ning läinud nädala alul maksid juba üle 3,00 kr. kv'st. Kuid praegu on Viru rannas täielik vaikus, sest üle 3,00 kr. maksta on nendel raske. Mais on Soome veetud üle 500 kv'i.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 11. mail 1936. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul:

raudteejaamades	kr. 2,80—3,30 kv.
Viru rannas	„ 3,00—3,20 „
Lääne rannas	„ 3,00—3,20 „
  2. Tööstuskartul:

tärgklisvabrikutes	„ 2,00—2,50 „
--------------------	---------------
- Tendents langev.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Värskete kurkide hind langeb tunduvalt möödunud nädala lõpul ja käesoleva nädala algul. Jaemüügil oli võimalik osta Tallinna turul väiksemaid kurke 25 snt tk. Suuremaist kurkidest maksti jaemüügil 35 snt tk ja pikkadest hollandi kurkidest 50—60 snt tükk. Suurmuügihinnad olid 25—30% odavamad. Rediste ja salatite hind kerkis nädala algul Tallinna turul vähe, kuna esmaspäeval oli kauba sissetoomine õige väike. Arvatavasti oli see hinnakerkimine ainult juhuslik nähtus ja nädala lõpul on loota kindlasti nende hindade langust. Möödunud aastast

ületalvehoitud sibulate hind kerkis veelgi käesoleva nädala algul. Eriti kallis oli ka tippisibulate hind võrreldes möödunud aasta hindadega. Neist maksti 60—80 snt kg. Istutusmaterjali oli turul võrdlemisi palju. Müüdi juba tomatitaimigi 10 snt tk. Puna-sesõstra, tikrite ja muude marjapõõsaste tükkist nõuti 15—25 snt. Kodukaunistamise aktsiooni tagajärjel muutus väga elavaks nõudmine ilupuude ja põõsaste järele, millest on praegu suur puudus. Ka viljapuude tellimine ja istutamine oli sel kevadel võrdlemisi hoogne. Nõuti enamasti talisorte.

Istutushooaja lõppedes said puukoolid lahti enamasti kõigest müüdavast materjalist. Väga palju vigastusi puukoolides tekitasid möödunud talvel jänesed, mistõttu turuleil-

nurv materjal jäi palju väiksemaks. Neil põhjusil püüsid puukooles võrdlemisi kõrgel noorte viljapuude hinnad.

KALATURG. — FISH MARKET.

Kalakauba rohkuse tõttu valitses Tallinna kalaturul võrdlemisi elav tegevus. Müügil oli peagu kõiki siseturukalasorte ja hinnad püüsid läinud nädala tasemel. Värskekala väljavedu ei arenenud aga soovitud ulatuses, sest kuigi haugi, latika ja teiste kalasortide väljavedu toimus rahuldaval määral, on kevadise hooaja tähtsama eksportkauba, Pärnu lahe koha, väljavedu tunduvalt väiksem võrreldes eelmiste aastatega.

Räimeturul valitses endiselt elav tegevus. Vaatamata sellele, et Harju rannikvetes on räimetoodang väike, tuleb Tallinna turule müügil siiski suurel arvul räimi lää-nepoolseist veekogudest. Kauba rohkus mõjus hinna langusele. Nii müüdi räimi nädala

kestel 6—10 s. kg., ainult laupäeval tõusis hind 10—13 s. kg. Kildud maksusid 25—28 s. kg. Lestad (kammeljad) 40—45 s. kg. Tur-sad (ainult väikesed) 20 s. kg.

Suitsukalaturg. Värskekala rohkus võimaldab valmistada odavat suitsukala, mistõttu müügil on rikkalik valik igasuguseid suitsukalasorte. Kevadisest hõbelõhest valmistatud suitsulõhe maksus 10 kr. kg, sti-gisel soolatud lõhest suitsukala 6—8 kr. kg. Suitsuangerjas suuruse ja väärtuse järgi 2—3 kr. kg. Teised suitsukalasadid: siig 120—150 s. kg., ahvenas 50 s. kg., vimb 50—65 s. kg., latikas 60—80 s. kg., lest 100 s. kg., Suitsukilu kümme tk. 3,5—4 s., räim kümme 4—5 s., silmud praetud 15—20 s. paar.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

BALTI RIIKIDE RIIGITULUD. — STATE REVENUES OF BALTIC COUNTRIES.

Kõige intensiivsemat riigitulude juurdekasvu viimasel aastal võib panna tähele Eestis. Lätis osutub juurdekasvu tendents nõrgemaks, kuna Leedus murrang riigitulude alal paremusele, mille tunnused ilmnesid juba eelmisel aastal, leiab kindlakujulise väljenduse arvatavasti alles jooksva eelarveaasta riigieelarve vastuvõtmisel ning täitmisel. Seejuures tuleb Eesti ja Läti suhtes konstateerida, et majanduselu areneb Eestis viimasel kahel aastal edukamalt, kui arvati riigieelarvete koostamisel, mistõttu tulude tegelik laekumine ületas tunduvalt alg-eelarveis ettenähtud summa. Lätis, vastupidi, tuli riigieelarve täitmisel teha suuri pingutusi selleks, et tulud ulatuksid üldse ettenähtud määrami või et nad jääksid sellest maha võimalust mööda vähem. Seoses soodsama tulude laekumisega osutus Eestil võimalikuks suurendada lisaelarve korras algeelarves ettenähtud kulude programmi. Vastupidi, Lätis ja eriti Leedus tekitas raskusi isegi algeelarves ettenähtud kulude programmi teos-

tamine ja viimast tuli koguni vähendada või finantseerida laenude ja riigi tagavarafondide ressursidega.

Möödunud eelarveaasta*) algeelarves nähti ette tulusid Eestis 5%, Lätis 6% ja Leedus 4% enam kui eelmisel eelarveaastal. K. a. algeelarve Eestis näeb ette tulusid juba 12% ja Lätis 6% enam kui eelmine. Leedus riigi 1936. a. eelarve kavatsetakse võtta vastu lähemal ajal, kusjuures tulude osa suureneb eelmise aasta vastu arvatavasti 4% võrra.

Riigitulude tegelikus laekumises nähtub, et Eestis laekus möödunud aastal tulusid 15% enam kui oli nähtud ette algeelarves. 1934/35 eelarveaastal laekus vastavalt enam 11%. Lätis, vastupidi, ulatus tulude laekumine möödunud aastal vaevalt algeelarves ettenähtud summale, kuna 1934/35. e-aastal laekus isegi 2% võrra vähem. Seejuures tuleb arvestada, et 1934/35. a. eelarve osutus

*) Eelarve-aasta Lätis loetakse samuti nagu Eestis 1./IV — 31./III, kuna Leedus 1./I — 31./XII.

Balti riikide riigitulud 1934/35—36/37 eelarveaastail (milj. vastava maa valuutas).
State Revenues of Baltic Countries in 1934/35—36/37 Budget Year in Mill. of Corresponding National Currencies.

	1936/37. e.-a.		1935/36. e.-a.		1934/35. e.-a.		
	Algeelarve järgi Budget	Algeelarve järgi Budget	Tegelikult laekus Actual Revenue	Vahe Balance	Algeelarve järgi Budget	Tegelikult laekus Actual Revenue	Vahe Balance
EESTI — ESTONIA.							
Kokku tulusid	73,1	69,6	79,9	+10,3	66,4	73,9	+7,5
Korralised tulud	78,1	69,5	79,3	+9,8	63,2	70,4	+7,2
Erakorralised tulud	0,2	0,1	0,2	+0,1	3,3	3,7	+0,4
LÄTI — LATVIA.							
Kokku tulusid	159,6	151,0	150,9	-0,1	142,2	139,1	-3,1
Korralised tulud	155,0	146,3	146,2	-0,1	135,7	132,7	-3,0
Tulud kapitalsete investeermiste alal	4,6	4,7	4,7	+0	6,5	6,4	-0,1
LEEDU — LITHUANIA.							
Kokku tulusid	280 ¹⁾	269,1 ²⁾	279,9 ³⁾	+10,8	257,9 ³⁾	264,4 ³⁾	+6,5
Korralised tulud	.	227,1 ²⁾	218,9 ²⁾	-8,2	233,5 ³⁾	235,9 ³⁾	+2,4
Erakorralised tulud	.	42,0 ²⁾	61,0 ²⁾	+19,0	24,4 ³⁾	28,5 ³⁾	+4,1

uuesti läbivaadatuks ja teiskordselt vastuvõetuteks kolm kuud enne eelarveaasta lõppu, kusjuures eelarve tulude osa muudetud eelarves vähendati 7% võrra. Leedus laekus viimasel kahel aastal enam kui eelarves nähtud ette 3—4%, ja seda peamiselt erakorraliste tulude arvel.

Sel ajal, kui eelarves ettenähtud tulude üldsumma Eestis ja Lätis liikus peagu ühtlaselt korraliste riigituludega, arenesid viimased Leedus ebasoodsamalt. Nii laekus Leedus möödunud aastal korralisi tulusid 5% võrra vähem, kui oli nähtud ette eelarves ja 1934. a. ületasid viimast vaid 1% võrra. Vastupidi, erakorralisi tulusid laekus Leedus möödunud e.-aastal 45% võrra enam, kui oli nähtud ette eelarves ja 1934 e.-a. enam vastavalt 15%. Seejuures moodustasid erakorralised tulud möödunud e.-aastal 22% ja 1934. a. 10% riigi üldtuludest. Ent siinjuures tuleb tähendada, et Leedus omavad erakorralised tulud laiemat mõistet kui Eestis ja Lätis. Nii arvati Leedus erakorraliste tulude juurde möödunud e.-aastal, näiteks, siselaenu ja ülekannete kõrval riigitagavara-fondist tulud maareformist ja mahaarvamised palgast kriisimaksu näol.

Vastupidiselt Leedule, on Eestis ja Lätis

ilmnev ühtlus riigitulude üldsumma ja korraliste tulude liikumise vahel tingitud peamiselt asjaolust, et erakorralised tulud kahe viimase riigi eelarveis ei oma nii suurt tähtsust nagu Leedus. Eriti käib see Eesti kohta, kus erakorralised tulud moodustasid 1934/35. e.-a. üldtuludest vaid 5% ja möödunud ning jooksva eelarveaastal omasid juba üsna väikese tähtsuse. Läti riigieelarves erakorraliste tulude nimetuse all figureerinud riigitulud moodustasid ettenähtud üldtuludest 1935/36. e.-aastal 8,6 milj. Ls-ga 6% ja 1934/35. e.-aastal 10,6 milj. Ls-ga 7%. Jooksva aastal erakorralised tulud seoses eelarvestruktuuri muutmisega selle tähendusega nagu teisis Balti riikides ja mis neil oli varemalt ka Lätis, enam ei esine. Vastavad postid, mis on oma iseloomu poolest tegelikult erakorralised, on viidud nüüd kas jooksvate tulude või krediitfondi tulude alla (mille eelarve avaldatakse vaid üldsummas). Deklaratsioonis k. a. riigieelarve tulude kohta mainis läti rahaminister jooksvate tulude kõrval vaid tulusid kapitalsete investeermiste alal 4,6 milj. Ls ulatuses, millele ta seadis vastu eelmise aasta samasuguseid tulusid 4,7 milj. Ls määral. Nimetatud ajal moodustasid tähendatud summa siselaen teedeehituse tarvis, mis oli 1934/35. e.-aastal omakorda vastavalt 6,5 milj. Ls.

¹⁾ Kavatses 1936. e.-a. eelarve summa; ²⁾ 1935. e.a.

³⁾ 1934. e.-a.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LÄTI.

Soodustusi Lätis eksportkompvekkidele.

Privileges to Candy Exporters in Latvia.

Kompvektivabrikuis, mis toodavad kaupa ekspordiks, töötatakse tollirevidentide valve all, kes arvestavad ilma erandita kõiki välismaalt imporditud tooraineid, mida kasustatakse kompvekkide valmistamiseks. Hiljem arvestatakse keskm., kui palju ja millisel määral on tarvitatud üksikuid imporditud tooraineid, ja vastav. makstakse siis toll tagasi. Samuti on olemas tagasimaksud kodum. aineilt, millel on olemas juurdem. kas otse või kaudselt (suhkrult, mille valmistamiseks riik ostab naereid kindlate hindadega — suhkur ise maksudes hulgihinnaga keskmiselt lt. 0,66 kg) Selliste tagasimaksude kohta ütles läti rahaminister L. Ehkis oma kõnes kaubandus-tööstuskoja täiskogus 26. III s. a.: „Võib konstateerida teatavat paranemist meie eksporttööstuses, sest tööstus on eksporditud umbes 2 milj. lati võrra rohkem kui 1934. a. Kuid 1935/36. a. maksus selle tööstuse toodete ekspordi ülalhoid riigikassale üle 3 milj. lati sisseveo tolli tagasimaksu näol.“ Viimase liigi tagasimaksude hulka kuuluvad ka kompvekkide eksporttööstusele seniniantud tagasimaksud. Edasi ütles minister Ehkis samal täiskogul: „Sel viisil me ei või jätakata tolli tagasimaksupoliitikat. Tuleb leida teisi teid, kuidas edendada tööstustoodete ekspordi. Mõnedes harudes selle lubamata olukorra revid. on niikaugele lõppenud, et lähemal päevil valmivad

vastavad korraldused. Sel viisil ei ole ekspordi toetus ka nii absoluutselt vajalik, sest valuutakomisjoni abil oleme leidnud teisi meetodeid ja teise viisi, mis asendavad vajaduse neis tagasimaksudes.“ Nende teiste meetodite all mõistab minister eksportvaluuta korraldust Lätis. Kompvekitööstuse suhtes kavatsesid kompvekkide eksport-tööstusel lubada tuua sisse odavat tšehhoslovakkia suhkrut. Kuna tšehhoslovakkia suhkru hind on lt. 0,10, maksuks see läti tööstureile pärast tolli maksmist L. 0,20 kg ca Lt. 0,30 kg, mis on siiski enam kui pool odavam läti suhkrust siseturul (Lt. 0,66 kg.).

Kompvekkide müügist välismaale saadud valuuta kohta kehtivad samad reeglid, nagu muu valuuta kohta. Osa kompvekkide müügist saadud valuutast kulub muidugi välismaalt toorainete ostmiseks. Ülejäänud osa võivad eksportijad valuutakomisjoni igakordsel loal müüa importijaile, kusjuures valuuta hind jääb ostja ja müüja omavaheliseks asjaks. Tavaliselt on eksportvaluuta kurss ametlikust kursist kallim 35%. Ka on kompvektivabrikud, kes valmistavad ainult siseturukaupu, sunnitud ostma välismaist toormaterjali kompvekkide eksportijailt, sest kompvekitööstus kuulub nende tööstusharude hulka Lätis, kes peavad ise oma väljaveoga endale muretsema tooraineiks vajalise valuuta.

Läti põllutöeministri kõne põllumajanduspoliitikast.

Speech of Latvian Minister of Agriculture on Agricultural Policy.

Möödunud kuu lõpul peeti Auces Zemgalia põllumeeste külvipüha. Läti põllutöeminister esines seal pikema kõnega, puudutades mitmet läti põllumajanduspoliitikaga seoses olevat küsimust.

Ühenduses viljakasvatuse küsimusega rõhutas minister, et Lätis on viljaturg korraldatud nõnda, et põllupidajad ei ole sunnitud minema üle ainult rukkikasvatusele. „Võin teile kindlasti öelda“, lausus minister, „et praegune olukord ei muutu, vaid valitsus jätkab veel kõvema käega senist poliitikat.“ Ju-

ba uue loikuse peksuga alustavat valitsus käesoleval aastal suurendatud määral vilja ülesostu. Seks hakkab töötama igas maakonnas rändkomisjon. Riigi viljabüroo muudetakse sügisel erilise seadusega autonoomseks riigiettevõtteks.

Minister rõhutas, et valitsus kavatses lõpetada järkjärgult juurdemaksude poliitika, asendades selle kindlate hindade poliitikaga. „See eesmärk on juba osalt saavutatud“, ütles minister, „mitme tähtsa põllumajandustoodangu turuküsimuse korraldamisega. Sü-

gisel ostab keskeemne büroo üles põllupidajailt kindlate hindadega kõik ristlikheina- ja niitrohtude seemned ja hoolitseb, et meie põldudele külvataks edaspidi ainult puhast ja head seemet."

Eldasi ütles minister, et praegu katab Läti oma munade tarvituse, kuna eelmisel aastail toodi välismaalt sisse umbes 15 milj. muna. Käesoleval aastal olevat seevastu esimesel kolmel kuul juba eksporditud 3,5 milj. muna ning aasta lõpuks võidavat loota vedada välja sama palju mune, kui varem veeti sisse.

LEEDU.

Leedu Põllutöökoja aasta-peakoosolek.

Annual Meeting of Lithuanian Chamber of Agriculture.

Hiljutisel Kaunases peetud põllutöökoja aastapeakoosolekul selgus ettekandest, et möödunud aastal oli põllutöökojal tulusid 4 370 550 litti (sellest toetusena riigi poolt 4 310 000 litti ja põllutöökoja oma tulusid 560 550 litti). Tegelikke kulusid oli 1935. a. 4 827 711 litti.

Põllutöökoja poolt peeti ülal 13 talvist põllutöökooli (5-kuise kursusega), mille lõpetas 1935. a. kevadel 308 õpilast. Uusi õpilasi võeti sügisel vastu 335. Koolides töötas 26 alatist õpetajat-agronoomi ja 71 vabapalgalist õpetajat. Peale selle korraldas Põllutöökoja rea lühiaegseid kursusi ja loenguid mitmesuguselt aladelt (ehituse, lõhkeainetega töötamise, kodutööstuse, lüpsi, loomade järelevaatamise ja söötmise, hobuste rautamise jne.). Agronoomide initsiatiivil korraldati põllumeestele paarkümmend ekskursiooni, millest võttis osa umbes 700 inimest. Kohtadel korraldati 6 põllumajandusnäitust loomade, põllumajandussaaduste ja kodutööstuse alal, kusjuures auhindadena maksti välja 12 354 litti. Anti rida toetusi: põllutööriistade muretsemiseks — 13331 litti, rohu- ja juurviljaseemnete kasvatamiseks — 19 449 litti, heina- ja karjamaade sisseseadmiseks — 101 602 litti, mitmesuguseiks põllumajanduskatseiks — 35 000 litti, veiste juurdekasvu näituste korraldamiseks — 19 718 litti, noorhobuste näituste korraldamiseks — 9 838 litti, sugulavade asutamiseks — 130 000 litti ning sugulavade ülalpidajale toetuseks — 110 256 litti, piimaühingule — 82 215 litti, piimaasjanduse eriteadlaste toetamiseks —

Ühenduses põllumajanduse sissetulekutega ütles minister, et need ei ole saavutanud kuigi kõrget taset. Iga põllumajanduses tegutseva isiku teenistus olevat aastas 301 latti, sellest sissetulekust rahas ainult 149 latti. Sellest summast tuleb katta vajalikud remondid ja tasuda maksud. Kõigi põllupidajate aasta üldsissetulekud olevat 194 200 000 latti, neile endile jäävat sellest aga vähe üle. Suurema osa sissetulekust, mis saadud maast, tuleb anda taas tagasi maale.

243 460 litti, eeskujulikele põllumajand. ehitistele — 49 000 litti.

On asutatud erilisi punkte põllutöömasinate ja -riistade kasutamiseks, neid on 12 kohas, peamiselt talviste põllutöökoolide juures. Peale selle oli Põllutöökoja kontrolli all 160 viljapuhastuspunkti, kusjuures masinate ostmiseks on antud toetust kuni 50% (masinate hinnast).

Põllutöökoja poolt antakse välja nädalaleht „Põllumehe Nõuandja“ lisadega ja põllumajand. teaduslik kuukiri „Põllumajandus“, kusjuures esimesel on juba 63 566 alatist tellijat.

Põllutöökoja isiklik koostis oli 1. I: kesk-asutises 94 teenijat, nende hulgas 53 mitmesugust põllumajand. eriteadlast, ja provintsis — 227 teenijat. Siia hulka ei ole arvatud praktikante, maakondade agronoomide kantseleijõude, kodutööstuse vabapalgalisi tehnikuid, töölisi ega toetustsaavate põllumajandusorganisatsioonide eriteadlasi (kontroll-assistendid, meierid jne.).

Agronoomiline töö kohtadel oli 1935. a. pöördud peamiselt aladele nagu: kuivendatud pindalade parandamine, linamajanduse parandamine, kergemal mail rohelise väetise tarvitamine, niitheina ja juurviljaseemnete kasvatamine, meiereide tegevuse reguleerimine ja nende töö laiendamine, munade kokkuost kooperatiivide kaudu ja noorpõllumeeste harimine nende ringide kaudu.

Põllutöökoja 1936. a. eelarve võeti vastu 4 442 104 liti suuruses, milles riigilt saadav toetus oli üle 4 milj. liti.

Peale ettekannete kuulamist võeti vastu rida otsusi ja sooviavaldusi, mis puudutasid krediidi- ja võlaküsimusi, tulekindlustust maal, linakiu kokkuostu ja ekspordiküsimusi, põllumajandussaaduste hindade hoidmist, tööloomade küsimust, põllutöölisi jne. Põllutöö-

ministri soovi kohaselt valiti uude kojajuhatusse ka Põllumajanduse Akadeemia ja Maa-panga esindajad, kusjuures Põllutöökoja esimeheks sai põllumajanduse akadeemia rektor prof. V. Vilkkaitis, I abiesimeheks — Maa-panga direktor P. Kregžde.

SOOME.

Soome metsamüügid. — *Finnish Timber Sales.*

Soome on müünud senini umbes 650 000 std. Praegu on müügid tagasihoidlikud. Esiteks on müüdid peagu kõik kevad- ja suvemüükideks ettenähtud tagavarad, teiseks on suurem ostja maa, Inglise, tagasihoidlik oma ostudega, olles tegevuses saabuva materjali edasimüümisega. Arvestades turukonjunktuuri on soome eksporditöride poolt tõstetud metsamaterjalihindu. Alguses peeti hinnatõstmist ostjate poolt ebaõigeks, kuid viimased tehingud venelaste ja poola müüjatega, kes tõstsid samuti hindu, tõendavad, et hindade tõus vastab turukonjunktuurile. Siin

ei ole tegemist spekulatsiooniga, sest Soomel ja Rootsil on praegu müümata umbes 800 000 std, mis sunnib ajama õiget hinnapoliitikat. Venelased tõstsid oma metsamaterjalihindu esiteks Inglise ja hiljuti ka Prantsuses. Hinnatõus on männipuu std-lt 10 š ja kasepuu std-lt 7½ š. Poolakad tõstsid kuusematerjalihindu 2½—5 š, kuid hinnatõus kuusepakkudel on 15 š ja kuuselaudadelt koguni 30 š std-lt. Olukorda turul peetakse kindlaks ja seepärast ei soovitata eksporditöridele praegu müükidega eriti tõtata.

Soome põllumajandussaaduste eksport. — *Export of Finnish Agricultural Products.*

Välisministeeriumi algatusel on selgitatud ekspordiga tegutsevate organisatsioonide arvamust põllumajanduseksporti keskendamise kavatsuste asjus, milliste teostamiseks tuleks pisut muuta kehtivat seadust ekspordi reguleerimise kohta. Kavatsuse järgi saaks Põllutööministeerium õiguse tarbe korral tsentraliseerida väljaveoorganisatsioone. Praeguste väljaveoorganisatsioonide seisukoht uue kavatsuse suhtes on eitav. Kardetakse, et uute korraldustega kõrvaldatakse väljavedajate seast eraettevõtteid peagu täiesti ja et seega kaotatakse ka omavaheline võistlus siseturul kaupade ostmisel, mis reguleeris hindu. Senini olevat nagunii soodustatud

ühistegelikke ettevõtteid väljaveo alal. Kavatsuse kohta asus eitavale seisukohale ka Eksportühing. Ühenduses sama kavatsusega käis peaministri juures eritelegatsioon selgitamas väljavedajate seisukohti ja tutvumas valitsuse seisukohtadega. Peaminister seletas, et kavatsuse põhjuseks olevat teiste riikide kontingendi-süsteem, mille vastu tuleb leida abinõusid. Senised abinõud ei olnud küllaldased, kuid ta avaldas ühtlasi arvamist, et praegune kavatsus ei leia valitsuses, kellele see esitatakse, kinnitamist. Võimalik olewat aga väljaveokontrolli tõhustamine, milleks on tarvis eri seadust. Uut seadust saab aga anda ainult valimiseletulev Eduskunta.

Munade väljavedu. — *Egg Export.*

Munade väljavedu muutus viimasel ajal elavamaks. Ostudega alustas Inglise, kus hinnad on pisut tugevnenud, samuti tuleb lähemal ajal täitmisele maikontingent Saksas. Kodumaal oli nõudmine suur pühade ajal, kuid müüd on see muutunud taas tavaliseks. Šveitsi saadeti hiljuti 1100 kasti ja samuti läks mõnisada kasti ka Tšehhoslovakkiasse, kes ostab külmutusmaja tagavaru. Et hinnad on madalad, ei ole sooritatud suuremaid

tehinguid. Hispaaniasse ei ole mune saadetud peale veebruari, sest eelmiste saadetiste eest on raha saamata. Osa maksudest on viibinud juba üle 6 kuu. Käesoleva aasta esimeste kuude väljavedu oli väiksem kui eelmisel aastal samal ajajärgul. 1935. a. I veerandil viidi mune 1 964 883 kg ja käesoleva aasta I veerandil 1 763 621 kg. Käesoleva aasta hind on keskmiselt parem läinud aastast ja 1935. a. olid hinnad keskmiselt

paremad 1934. a. omist. Ühistegelikkud munade ostupunktid said munade kg eest 1930. a. 15,68; 1931. a. 14,59; 1932. a. 15,63; 1933. a. 14,20; 1934. a. 12,22 ja 1935. a. 13,09. Arvestada tuleb, et 1930—1932. a. oli väljaveopree-

mia Smk. 5, 1933. a. Smk. 4, 1934. a. Smk. 2,77 ja 1935. a. Smk. 2,02. Arvestades preemiade suurust oleks 1935. a. hind kõrgem juba 1930. a. hinnast.

Soome vineeritööstus. — *Finnish Plywood Industry.*

Soomes on praegu 16 vineeritehast, mis asuvad Jyväskylä, Suolahdes, Säynätsalos, Heinolas, Lahdes, Porvos, Lohjal, Hämeenlinnas, Varkaudes, Kuopios, Savonlinnas, Joen-

suus, Häme kosel, Sortavalas, Lahdenpohjas, Lapeenrannas ja Helsingis (viimases on lennukivineeri valmistav tehase). Vineeriekspordi väärtus oli 1935. a. 328 milj. Smk.

BELGIA. Kolorado-mardikas Belgias. — *Doryphore in Belgium.*

Ühenduses kolorado-mardika (*doryphore*) ilmsiktulemisega Belgias pandi Inglise põllutöoministeeriumi poolt kehtima määrus, mille alusel Belgiast Inglise eksporditavad kartu-

lid, toored aedviljad ja õunad peavad olema varustatud n. n. doryphoretunnistusega.

See määrus hakkas kehtima 1. V 1936.

ROOTSI. Kalahinnad Stokholmis. — *Fish Prices in Stockholm.*

Hinnad rootsi kr.-es per kg.

	8. IV	22. IV	30. IV		8. IV	22. IV	30. IV
Abvenad	1.25	1.25	0.60	Forellid	2.—	2.—	2.—
Angerjad	2.75—3.—	2.75—3.—	2.75—3.—	Kohad	1.80	1.25—1.75	1.10—1.50
Haugid	1.40	1.30	0.80—1.—	Lõhed, värsked	5.—	4.—	4.50
				Latikad	—	0.60	0.60

UUS-MEREMAA.

Karjasaaduste kaubanduse korraldamine valitsuse kätte Uus-Meremaal.

Cattle Produce Export Trade under Government Control in New-Zealand.

Uus-Meremaa valitsus otsustas kindlustada väljaveetavate karjasaaduste hinda ning teeb ümberkorraldusi karjasaaduste müügis alates 1. VIII 1936, s. o. uuel tootmisaastal.

Vastava seaduskava seletuskirjas tähendatakse, et valitsus pidas vajalikuks kaitsta põllumehi karjasaaduste hindade kõikumise vastu ning selle kava soodsamaks läbiviimiseks leidis vajalikuks võtta üle karjasaaduste kaubanduse korraldamise enda kätte, ostes karjasaadusi põllumehelt ning müües neid välismaisil turgudel, samuti ka kontrollida müüki siseturul. Seadus näeb ette ühe turundusministri ametissekutsumise ning vastava turundusdepartemangu loomise, mille ülesandeks on osta ja müüa karjasaadusi. Kõik väljaveetavad karjasaadused müüakse riigi nimel.

Tootjaile väljamakstavate hindade määritlemisel arvestatakse esimesel aastal viimase 8—10 a. kestel saadud hindu. Järgmisel aastal toimub hinnakindlustamine arvestades 1) vajadust säilitada karjasaaduste toodangu stabiilsust ja kvaliteeti, 2) tootmiskulusid, 3) tootjate elatusmaksumust, 4) turundamiskulusid. Turundusminister on volitatud tulevikus kontrollima ja kinnitama kõiki laeva-veolepinguid. Karjasaaduste ostu-müügi operatsioonid finantseeritakse riigipanga erifondist. Eri volitused, millised olid turundamise küsimuses vastaval põllumajanduskomisjonil, lähevad uue seaduse jõustumisel üle turundusministrile.